TEXT KE STAŽENÍ

Tento text je přílohou k článku Jak pracovat s antisemitismem ve škole od autorky Mgr. Marie Smutné, vydaný v časopise Prevence 4/2020. Materiál si můžete stáhnout na www.vycvikkvp.cz k volnému užití.

Aktivita do hodiny
Nebezpečné obrázky[1)]

Klíčové otázky

– Jakými způsoby lze negativně zobrazovat skupinu osob?
– V čem spočívá síla obrazů a karikatur v novinách a časopisech?
– Proč je takové zobrazování nepřijatelné a nebezpečné z hlediska lidských práv?

Úvodní text

Koncem 60. let 19. století byli Židé v habsburské monarchii konečně zrovnoprávněni s ostatními obyvateli. Optimisté věřili, že protižidovské předsudky považované za dědictví „temného“ středověku se postupně vytratí. Na konci 19. století však naopak došlo k jejich nebývalému rozšíření. K antisemitismu lidových vrstev se navíc přidal antisemitismus některých politických a kulturních elit. V českých zemích se moderní antisemitismus šířil zvláště od 80. let 19. století, hlavně v konzervativních a nacionalistických kruzích, které nejen odmítaly přijmout Židy za rovnoprávné členy společnosti, ale také propagovaly teorie světového židovského spiknutí. Projevem tohoto spiknutí podle nich byly například první úspěchy sociálnědemokratických poslanců ve volbách do říšské rady v roce 1897. Na přelomu 19. a 20. století, v době prvních telefonů a automobilů, byl antisemitismus přítomen v každodenním životě české společnosti a během vládních krizí přerůstal v protižidovské násilí: útoky na synagogy, házení kamenů do oken v židovských bytech a školách a rabování židovských obchodů.

Více o moderním antisemitismu a o analýze antisemitských karikatur:

Velké a malé dějiny > Antisemitismus > Antisemitismus v karikatuře, strana 163

Pracovní materiály

– *Velké a malé dějiny > Antisemitismus > Spiknutí, strana 146*
– *Největší obilní lichvářské zvíře na světě*
– *Rothschild, francouzská karikatura z roku 1898*
– *Velké a malé dějiny > Antisemitismus > Antisemitismus v karikatuře, strana 163–167*
– *Opět pražská ‚Pohlednice‘ pro naše obchodníky*
– *Stará písnička v novém vydání*
– *Karel RÉLINK: První máj*
– *Ten pravý opomenut*
– *P. T. pp. uhelným barónům*
– *Jubilejní výstava bude skutečně jen kusá: nebudeť v ní žádných skob a křesadel*
– *Židovsko-socialistické spiknutí očima časopisu Křesťanský demokrat*

Všechny karikatury zde:

http://www.nasinebocizi.cz/wp-content/uploads/2014/02/3 08_Antisemitismus_v_karikature.pdf

a pole k vlepení karikatur si můžete stáhnout zde:

http://www.nasinebocizi.cz/wp-content/uploads/2014/02/Metodiky-karikatura-pracovnilist-2.pdf

[1)] Aktivita je převzata z projektu Naši nebo cizí? Židé v českém 20. století, který realizoval Institut Terezínské iniciativy spolu s Židovským muzeem v Praze. Veškeré pracovní materiály jsou dostupné online na webu projektu. Aktivita Nebezpečné obrázky je ke stažení zde: http://www.nasinebocizi.cz/metodicke-materialy/nebezpecne-obrazky/. Na webu je řada aktivit, které lze ve výuce úspěšně využít, a to i návazně.